

Átfogó értékelés Nyírmada Önkormányzat 2011. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Nyírmada Önkormányzat 2011. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról készített átfogó értékelés tartalmi követelményeit az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló – gyermekvédelmi törvény - továbbiakban Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírtak alapján a 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelethez csatolt 10. számú melléklet tartalmazza.

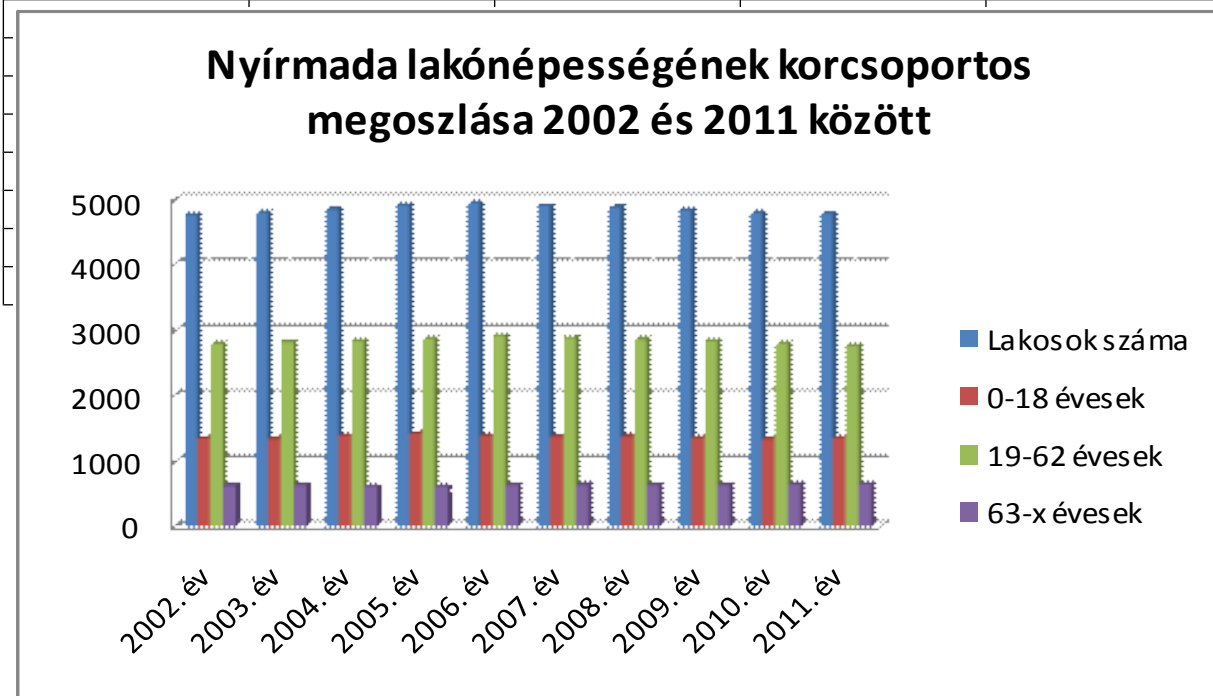
I. **A település demográfiai adatait** áttekintve megállapítható, hogy míg 2002-ben a lakónépesség száma Nyírmadán 4764 fő volt, addig 2003-ban 4794 fő, 2004-ben ez az érték 4847 fő, 2005-ben 4908 fő, 2006-ban 4941 fő, 2007-ben 4894 fő, 2008-ban 4873 fő, 2009-ben 4832 fő 2010-ben 4784 fő, 2011-ben 4777 fő volt, ami azt jelenti, hogy az előző évhez képest a lakónépesség száma 7 fővel csökkent.

Az állandó népességet tekintve 2002-ben 4918 fő, 2003-ban pedig 4946 fő volt, míg 2004-ben 4990 fő élt a településünkön, addig 2005-ben 5010 fő, 2006-ban 5046 fő, 2007-ben 5039 fő, 2008-ban 5034 fő, 2009-ben 5027 fő, 2010-ben 4986 fő, 2011-ben 4983 fő volt, itt a csökkenés mértéke 3 főt jelentett. A lakó-és az állandó népesség közötti különbség 2007-ben 145 fő, 2008-ban 161 fő, 2009-ben 195 fő, 2010-ben 197 fő, 2011-ben 206 fő volt, aki állandó bejelentett lakóhelye mellett érvényes tartózkodási hellyel is rendelkezett.

1. táblázat:

Nyírmada lakónépességének korcsoportos megoszlása 2002. év és 2011. év között

	Lakosok száma	0-18 évesek	19-62 évesek	63-x évesek
2002. év	4764	1345	2788	631
2003. év	4794	1343	2815	636

A 2005-ös adatokat figyelembe véve a lakónépesség 29%-a 0-18 év közötti korcsoporthoz tartozik, szám szerint 1421 fő, melyből a 0-4 év közöttiek száma 326 volt, ez az érték a lakónépesség összességének közel 7%-át tette ki.

2006. évben ugyanezen adatokat figyelembe véve a lakónépesség 28%-a, szám szerint 1390 fő tartozik a 0-18 év közöttiek korcsoportjába, az előző évhez viszonyítva 1%-os csökkenés tapasztalható. A 0-4 év közöttiek száma 400 fő, ami az összlakosság 8,1%-át jelentette.

2007. évben a lakónépesség 28%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1372 fő, a 0-4 évesek száma 381 fő, ami az összlakosság 7,79%-át jelenti.

2008. évben a lakónépesség 28,3%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1379 fő, a 0-4 évesek száma 392 fő, ami az összlakosság 8,04%-át jelenti.

2009. évben a lakónépesség 28,15%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1360 fő, a 0-4 évesek száma 375 fő, ami az összlakosság 7,76%-át jelenti.

2010. évben a lakónépesség 27,99%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1339 fő, a 0-4 évesek száma 347 fő, ami az összlakosság 7,25%-át jelenti.

2011. évben a lakónépesség 28,43%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1358 fő, a 0-4 évesek száma 358 fő, ami az összlakosság 7,49%-át jelenti.

Roma kisebbséghez tartozónak vallotta magát 2005. évben a lakónépesség közel 30%-a, 1401 fő, ebből 644 fő a 0-18 éves korosztályba tartozott, mely a település lakónépességének 13%-át adta, 2006. évben ugyanezen megközelítésből roma származásúnak vallotta magát a lakónépesség 33%-a, vagyis 1640 fő, akik közül 698 fő a 0-18 éves korcsoportba tartozott. 2007. évben a roma származású lakosság aránya a lakónépességhez viszonyítva nőtt, 34, 8%-

ot jelentett, vagyis 1705 fő vallotta roma származásának magát. Közülük 732 fő, vagyis 43%-uk 0-18 éves korosztályhoz tartozik. 2008-ban a lakónépeség 35,8%-a, vagyis 1747 fő vallotta magát roma származásának, közülük 42,4%-uk, vagyis 740 fő a 0-18 éves korosztályhoz tartozik. 2009-ben a lakónépeség 36,15%-a, vagyis 1747 fő vallotta magát roma származásának, közülük 44,76%-uk, vagyis 782 fő a 0-18 éves korosztályhoz tartozik. 2010-ben a lakónépeség 37,78%-a, vagyis 1807 fő vallotta magát roma származásának, közülük 45,16%-uk, vagyis 816 fő a 0-18 éves korosztályhoz tartozik. 2011-ben a lakónépeség 38,81%-a, vagyis 1854 fő vallotta magát roma származásának, közülük 28,38%-uk, vagyis 1356 fő a 0-18 éves korosztályhoz tartozik.

A lakónépeség korcsoport szerinti megoszlását áttekintve és a 2002. évi adatokkal összehasonlítva megállapítható, hogy településünk lakossága stabil kormegoszlással rendelkezik és a változó értékek lassú létszám-emelkedést mutatnak 2004-ig, majd 2005-ben csökkenés figyelhető meg, majd pedig az ezt követő években lassú emelkedés a jellemző. 2008-tól kezdődően újból lassú csökkenés jellemzi a település lakónépeségének korcsoport szerinti megoszlását, mely 2011-re is jellemző tendenciát mutat.

Az idősek korosztályát illetően enyhe emelkedés figyelhető meg, mely hűen tükrözi az idősödő társadalom jellegzetes vonásait a demográfiában. E korosztályhoz tartozók száma 2011-ben a legmagasabb az előző évekhez képest.

Szembetűnő értéket képvisel az aktív korúak (19-62 év) száma, melynek nagysága előnyösen hat a település szerkezetére, mivel ők képviselik az aktív keresők rétegét. Sajnos ennek ellenére, a munkanélküliség következtében óriási terhet ró az önkormányzat feladatellátására, a szociális ellátások biztosítását illetően.

2. táblázat:

Nyírmada állandó lakosságának nemek szerinti korcsoportos megoszlása 2006-2011.

Korcsoport/ év	0-18 évesek						19-62 évesek						63-X évesek						Állandó lakosság					
	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Férfiak	692	707	720	714	691	690	1498	1505	1492	1480	1474	1467	237	245	242	244	248	245	2427	2457	2454	2438	2413	2402
Nők	728	724	723	711	710	719	1495	1460	1463	1478	1459	1447	396	398	394	400	404	415	2619	2582	2580	2589	2573	2581
Összesen	1420	1431	1443	1425	1401	1409	2993	2965	2955	2958	2933	2917	633	643	636	644	652	660	5046	5039		5027	4986	4983

A lakosság nemek szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 2007-ben a férfiak száma 2457, míg a nők 2582, 2008-ban a férfiak száma 2454, a nők 2580, 2009-ben a férfiak száma 2438, a nők száma pedig 2589 fő volt. 2010. évben a férfiak száma 2413, a nők száma pedig 2573 fő volt, 2011-ben a férfiak száma 2402 fő, a nők száma 2581 fő, ami közelít az optimális települési populáció 50-50%-os megoszlási értékéhez, nem tükrözi a társadalom egészében egyébként napjainkban is megfigyelhető jelenséget, miszerint kétszer annyi nő van, mint férfi.

Ez utóbbi tendencia egyedül az idős korosztálynál figyelhető meg, mely azt engedi feltételezni, hogy a férfiak vonatkozásában a halandóság kétszer akkora mértékű, mint a nők esetében ebben a korosztályban.

3. táblázat: Nyírmada lakónépességének megoszlása a 18 éven aluliak vonatkozásában

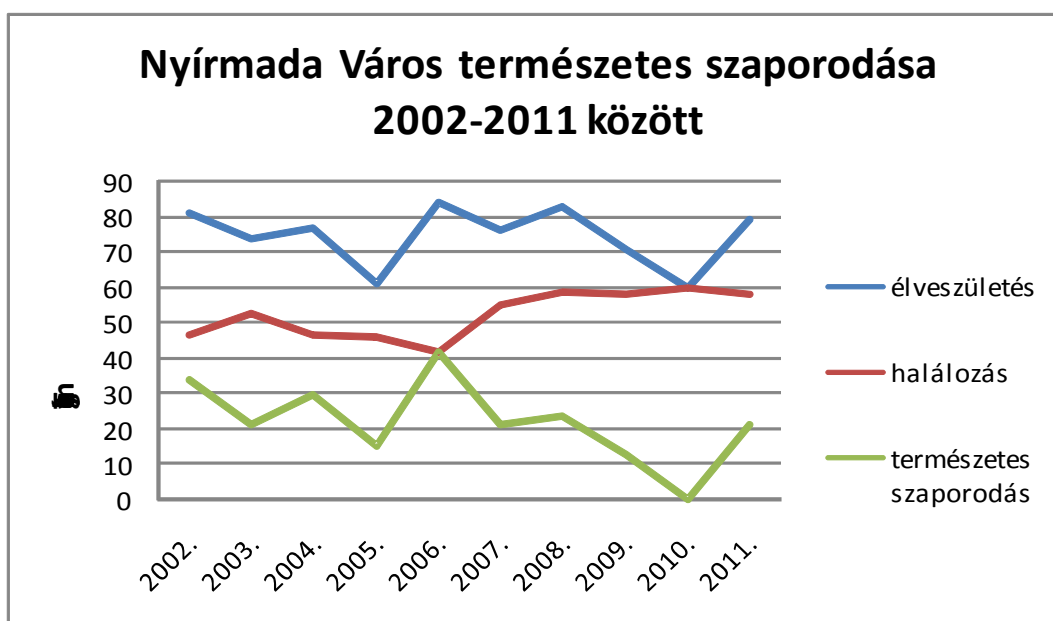
	Lakosok száma	0- 18 évesek	0- 4 évesek
2002. év	4764	1345	275
2003. év	4794	1343	280
2004. év	4847	1408	327
2005. év	4908	1421	326
2006. év	4941	1390	400
2007. év	4894	1372	381
2008. év	4873	1379	392
2009. év	4832	1360	375
2010. év	4784	1339	347
2011.év	4777	1358	358

Az összlakosság számához viszonyítva a 0-18 év közötti korosztály jelentős, 28,43%-os értéket képvisel, melyet azért is érdemes megemlíteni, mert az eltartotti réteg jelentős részét ők alkotják.

4. táblázat: Nyírmada lakosságának természetes szaporodása 2002 és 2011 között

év/esemény	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
élveszületés	81	74	77	61	84	76	83	71	60	79
halálozás	47	53	47	46	42	55	59	58	60	58
természetes szaporodás	34	21	30	15	42	21	24	13	0	21

A település természetes szaporodását figyelve elmondható, hogy míg 2002-ben 34 fő volt ez az érték, 2003-ban 21-re csökkent, ugyanakkor 2004-ben ez az érték 30-ra emelkedett, 2005-ben viszont újra csökkenés figyelhető meg, ugyanis ugyanezen érték 15-re csökkent.

2006-ban az élveszületések számának jelentő emelkedése – 84 fő -, valamint a halálozások számának stagnálása – 42 fő – figyelhető meg, amely következtében a természetes szaporodás mértéke a településen 42 fő volt, ami az élveszületések számának növekedésével, illetve ezzel egyidejűleg a halálozások számának stagnáló értékével magyarázható.

2007. évben az élveszületések száma még mindig magasnak mondható, ugyanakkor a halálozások száma jelentősen nőtt. Mindezek következtében a település természetes szaporodása csak 21 főt jelentett az elmúlt évben, ami jelentős visszaesést mutat az előző évhez viszonyítottan.

2008. évben az élveszületések száma jelentősen emelkedett (elérte a 2006-os értéket), ugyanakkor a halálozások száma is jelentősen nőtt. Mindezek következtében a település természetes szaporodása 24 főt jelentett ebben az évben, ami enyhe emelkedést jelentett az előző évhez képest.

2009-ben az élveszületések száma jelentősen visszaesett, kevesebb, mint a 2003-as évben, a halálozások száma viszont az előző évvel összehasonlítva állandó értéket képvisel. a település természetes szaporodásának mértéke jelentősen visszaesett (13), ami kevesebb, mint a 2005-ös érték.

2010-ben egyedülálló az előző évekhez viszonyítottan a településünk természetes szaporodása, hiszen mind a születések, mind a halálozások száma megegyezik, így természetes szaporodás nem mérhető.

2011. évben a természetes szaporodás mértéke az előző évhez viszonyítottan jelentős mértékben megugrott és 21 fő értéket mutatott. Az élveszületések száma jelentősen nőtt, ugyanakkor a halálozások száma stabil értéket mutat az előző évekhez hasonlóan.

Nyírmada település 2011. évi demográfiai adatainak áttekintése során összesítve megállapítható, hogy a csökkenő tendencia ellenére a település lakónépességének kor- és nemek szerinti megoszlása optimális értékeket mutat, stabil szerkezetű korfával jellemezhető. Az össznépességet tekintve stagnáló értékek figyelhetők meg, ami elsősorban a település lakosságának természetes szaporodásával magyarázható, hiszen a diagramm alapján jól látszik a nagyfokú csökkenés az elmúlt évekhez képest (2006.), illetve a településre beköltöző lakosok számának emelkedése az, ami még ellensúlyozza a fentieket, mely tényezők együttesen a fent említett össznépesség-szám értékének stabilitását eredményezi.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli ellátások biztosítását áttekintve megállapítható, hogy rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 2004. évben 1115 fő részesült, az elmúlt évben ugyanezen érték 1113 fő volt. 2006-ban a rendszeres gyermekvédelmi támogatást, mint pénzübeli ellátási formát a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény váltotta fel, éppen azért, hogy a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kapcsolódó egyéb kedvezményeket továbbra is igénybe vehessék a rászoruló gyermekek. 2006-ban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 1043 fő gyermek, 2007. évben 1051 fő gyermek, 2008-ban 1058 fő, 2009-ben 1119 fő gyermek, 2010. évben 516 családból 1117 fő gyermek, 2011-ben 1134 fő gyermek 529 családból részesült.

Az érintett gyermekek jogosultságát rászorultságtól függően, a jövedelmi viszonyokat vizsgálva állapítottuk meg, ami azt jelenti, hogy az egy főre eső jövedelem 2011. évben 37.050 forint, illetve egyedülálló esetén 39.900 forint alatt volt.

A kérelmezők között a legnagyobb arányt – körülbelül 80%-ot – az aktív korú munkanélküliek jelentik továbbra is, mindemellett jelentős arányt képviselnek azok, akik csak családi pótlékból és Gyes-ből élnek, illetve azok, akik gyermeküket egyedülállóként nevelik, mindkét érték körülbelül 15-15%-ot jelent az összes kérelmező számához viszonyítva.

A kérelmezők származására vonatkozóan megállapítható, hogy körülbelül 45%-uk roma származásúnak vallja magát.

A **rendszeres gyermekvédelmi támogatást** igénylők közül 5 kérelmet utasítottunk el 2004. évben, míg 2005-ben 7 fő volt ez az érték.

2006-ban a törvényi módosításoknak megfelelően **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt** igénylők közül az elutasítások száma 6 fő volt, ezen esetekben általában az egy főre eső jövedelem túllépte a megállapított értékhatárt, illetve voltak, akik nem tudták igazolni a tanulói jogviszonyt, valamint egyéb hiányosságaik voltak, melyeket határidőn belül nem pótoltak.

2007. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők közül 6 fő esetében történt elutasítás, valamennyi esetben jövedelemhatár átlépése, illetve vagyoni helyzet miatt.

2008. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők közül 11 fő került elutasításra. Ezen esetekben általában az egy főre eső jövedelem túllépte a megállapított értékhatárt, illetve voltak, akik nem tudták igazolni a tanulói jogviszonyt, valamint egyéb hiányosságaik voltak, melyeket határidőn belül nem pótoltak.

2009. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők közül 9 fő került elutasításra. Ezen esetekben általában az egy főre eső jövedelem túllépte a megállapított értékhatárt, illetve voltak, akik nem tudták igazolni a tanulói jogviszonyt, valamint egyéb hiányosságaik voltak, melyeket határidőn belül nem pótoltak.

2010. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők közül 10 fő, 2011. évben 7 fő került elutasításra. Ezen esetekben általában az egy főre eső jövedelem túllépte a megállapított értékhatárt, illetve a kérelmezők vagyonnal rendelkeztek.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév július 1-jén fennállt, a tárgyév augusztus hónapjában,
- a tárgyév november 1-jén fennállt, a tárgyév november hónapjában,

pénzbeli támogatást folyósított, melynek összege alkalmanként 5800 forintot jelentett 2011-ben. 2006. július hónapjában 955 fő, közülük 15 fő fiatal felnőtt, illetve 2006. novemberében 1031 fő, közülük 14 fő fiatal felnőtt részesült a fenti támogatásban.

Ugyanezen megközelítésből 2007. július hónapjában 974 fő, közülük 37 fő fiatal felnőtt, illetve 2007. novemberében 1051 fő, közülük 41 fő fiatal felnőtt részesült a fenti támogatásban. 2008. év július hónapjában 1009 fő, közülük 35 fő fiatal felnőtt, illetve 2008. novemberében 1066 fő, közülük 46 fő fiatal felnőtt részesült a fenti támogatásban. 2009. év július hónapjában 1090 fő, közülük 37 fő fiatal felnőtt, illetve 2009. novemberében 1116 fő, közülük 39 fő fiatal felnőtt részesült a fenti támogatásban. 2010. év július hónapjában 1114 fő, közülük 37 fő fiatal felnőtt, illetve 2010. novemberében 1118 fő, közülük 37 fő fiatal felnőtt részesült a fenti támogatásban.

2011. év augusztus hónapjában 1121 fő, közülük 40 fő fiatal felnőtt, illetve 2011. novemberében 1139 fő, közülük 41 fő fiatal felnőtt részesült a fenti támogatásban.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban – mely támogatás havi összege gyermekeként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a –

1 fő gyám részesült 2006. júniusától kezdődően decemberig, mely összességében a 6 hónapra 30.000 forintot jelentett, illetve november hónapban megkapta a pótlékot is, mely számára 7.500 forintot jelentett. 2007-ben ugyanezen 1 fő gyám részesült a fenti ellátásban, mely havonta 5969 forintot jelentett számára havonta, továbbá megkapta júliusban és novemberben a pótlékot is, melynek összege nem változott, 7.500-7.500 forintot jelentett.

2008-ban 3 fő gyám részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban, akik megkapták júliusban és novemberben a pótlékot is, melynek összege nem változott, 7.500-7.500 forintot jelentett. 2009-ben 4 fő gyám részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban, akiknek ez a fajta támogatás 8400 forint egyszeri és 6270 forint havi ellátást biztosított.

2010-ben 2 fő gyám részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban, akiknek ez a fajta támogatás 8400 forint egyszeri és 6270 forint havi ellátást biztosított.

2011-ben 2 fő gyám részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban, akiknek ez a fajta támogatás 8400 forint egyszeri és 6270 forint rendszeres havi ellátást biztosított.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás - melynek indokai a rászorultság és a jövedelemviszonyok lehetnek – a 2011. évben senki sem részesült.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján járó pénzbeli támogatás 100%-a állami támogatásból valósult meg, mely az elmúlt évben 13.292.080 forintot jelentett.

Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli juttatásokat az elmúlt évben is a továbbtanulók támogatása és a Bursa Hungarica, valamint az Arany János tehetséggondozó program ösztöndíjak jelentették.

Míg 2004-ben 363 fő, addig a 2005. évben a közép- és felsőfokú oktatásban továbbtanulók közül csupán 267 fő részesült támogatásban, ami összesen 1.680.000 forintnyi kiadást jelentett. 2006. év szeptember hónapban 278 fő közép- és felsőfokú oktatásban továbbtanuló részére biztosítottunk 1.800.000 forintos-, 2007. évben pedig 110 fő gyermek részére összesen 1.560.000 forint összegű iskoláztatási támogatást nyújtottunk, hasonlóan az előző évek gyakorlatához. 2008-ban 215 fő részére biztosítottunk iskoláztatási támogatást, összesen 1.610.000 forint összegben. 2009-ben 297 fő részére biztosítottunk iskoláztatási támogatást, összesen 1.750.000 forint összegben. 2010-ben 293 fő részére biztosítottunk iskoláztatási támogatást, összesen 1.825.000 forint összegben.

2005. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 19 fő nyerte el, mely 5.000 forintot jelentett az érintetteknek havonta, a „B” típusú pályázatot 1 fő nyerte el, mely szintén 5.000 forintot jelentett havonta az érintett tanuló számára.

2006. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 23 fő elutasítás mellett 21 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, mely 10 fő részére 5.000 forintot, 11 fő részére 4.000 forintot jelentett az érintetteknek havonta, a „B” típusú pályázatot 2005-ben 1 fő, míg 2006-ban 2 fő elutasítás mellett, senki nem nyerte el.

2007. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 2 fő elutasítás mellett 30 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- 1-12. helyezett részére 5000 forint/hó
- 13-24. helyezett részére 4000 forint/hó
- 25-30. helyezett részére 3.000 forint/hó támogatást jelentett, összesen 1.025.000 forint összegben.

A „B” típusú pályázatot 2007-ben 2 fő elutasítás mellett, senki nem nyerte el.

2008. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 12 fő elutasítás mellett 18 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- 1-6. helyezett részére 5000 forint/hó
- 7-12. helyezett részére 4000 forint/hó
- 13-18. helyezett részére 3.000 forint/hó támogatást jelentett.

A „B” típusú pályázatra 2008-ban nem volt pályázó.

2009. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 7 fő elutasítás mellett 24 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- 1-6. helyezett részére 5000 forint/hó
- 7-12. helyezett részére 4000 forint/hó
- 13-24. helyezett részére 3.000 forint/hó támogatást jelentett.

A „B” típusú pályázatra 2009-ben 1 fő pályázó volt, aki nem nyert támogatást.

2010. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 24 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- 1-6. helyezett részére 5000 forint/hó
- 7-9. helyezett részére 4000 forint/hó
- 10-24. helyezett részére 3.000 forint/hó támogatást jelentett, összesen 875.000 forint összegben.

A „B” típusú pályázatra 2010-ben nem volt pályázó.

2011. évben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 18 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- 1-11. helyezett részére 5000 forint/hó
- 12-18. helyezett részére 4000 forint/hó támogatást jelentett, összesen 996.000 forint összegben.

A „B” típusú pályázatra 2011-ben nem volt pályázó.

Az önkormányzat csatlakozott a Hátrányos Helyzetű Diákok Arany János Tehetséggondozó Programjához, s így a 8. osztályos tanulók közül 2005. évben 4 fő részesült havonta 5.000 forint összegű támogatásban, míg 2006-ban 11 fő volt összesen a támogatott tanulók száma, akik közül korábbról áthúzódó támogatott 4 fő volt, újonnan odaítélt támogatott tanuló 7 fő tanuló volt.

2007-ben 14 fő gyermek, összesen 595.000 forintnyi összegben részesült támogatásban, elutasítás nem volt.

2008-ban 5 fő pályázó volt a programra 2 fő nyerte el, így összesen 16 fő gyermek, összesen 720.000 forintnyi összegben részesült támogatásban, elutasítás 3 fő volt.

2009-ben 3 fő pályázó volt a programra, és a 3 fő elnyerte a támogatást, így összesen 10 fő gyermek, összesen 624.000 forintnyi összegben részesült támogatásban, elutasítás nem volt.

2010-ben összesen 10 fő gyermek, összesen 520.000 forintnyi összegben részesült támogatásban.

2011-ben összesen 4 fő gyermek, összesen 240.000 forintnyi összegben részesült támogatásban.

Az Arany János Tehetséggondozó Program, mint pályázati program 2002-ben indult, mely 5 éven keresztül támogatja a tanulókat, a tanév 10 hónapjára szólóan.

Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott természetbeni juttatásra példaértékű, hogy az elmúlt évben a tanítási év első félévében az általános iskolai oktatásban résztvevő tanulók részére hetente két alkalommal tízórára iskolatejet, illetve kakaót biztosított az önkormányzat.

Egyéb juttatások biztosítása mellett megemlíthető, hogy az általános iskola tanulói számára a tankönyveket és a füzetcsomagot ingyen biztosította az önkormányzat, hasonlóan az ezt megelőző évek gyakorlatához.

Az előző évek gyakorlatához hasonlóan az önkormányzat a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményének lebonyolításában, a nyári szünetben 55 munkanapon keresztül nyári szociális gyermekétkeztetés keretében biztosította a gyermekek étkezését 568 gyerek számára, melyhez az állam 11.558.800 forint összegű támogatást biztosított.

A gyermekek étkeztetése az elmúlt évben a következőképpen alakult:

- ingyenes étkeztetésben a településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás gyermekek részesültek, ami 2011-ben 222 főt jelentett.
- Ingyenes étkezésben részesültek továbbá a településen az elmúlt évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 1-7. osztályos gyerekek, összesen 444 fő.
- 50%-os térítési díjkedvezményben részesült az általános iskolában az a gyerek, aki:
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült, vagy
  - 3- vagy több gyermekes családban nevelkedik, - vagy

- tartósan beteg, fogyatékos gyermek.
- 2011-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült iskolás gyermekek száma – 478 fő volt, közülük 444 fő volt az, akik 100%-os térítési díj-kedvezményben részesültek, továbbá 34 gyermeket tartottunk nyilván, akik jogosultak voltak az 50%-os térítési-díj kedvezményre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságuk miatt. 50%-os díjkedvezményben részesültek továbbá azok a gyermekek az iskolában, akik nagycsaládban nevelkednek, szám szerint 95 gyermek, illetve ugyanezen megközelítésből az óvodában 32 gyermek. A tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő gyermekek szintén 50%-os díjkedvezményben részesültek, számuk az iskolában 21 fő, az óvodában 14 fő. Összesítve, 50%-os kedvezményben az iskolában 116 gyermek, az óvodában pedig 46 gyermek részesült az elmúlt évben.

Mindezek alapján a 2011-es évben 499 iskolás, illetve 236 óvodás gyerek részesült valamilyen mértékű étkeztetési díj-kedvezményben. Így, az általános iskolában és az óvodában összesen 735 gyerek részesült valamilyen mértékű étkeztetési díj-kedvezményben. 100%-os térítési díjat fizetett az étkezésért az óvodában 10 gyerek, az iskolában pedig 41 gyerek.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról:

a) A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartoznak:

1. a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének érdekében
  - a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése
  - családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás

- szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása
  - hivatalos ügyek intézésének segítése
2. a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében
    - jelzőrendszer működtetése
    - a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése
    - a jelzőrendszer és az 1997. évi XXXI. tv. 17.§ (1.) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.
  3. a már kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében
    - családgondozással a gyermek problémáinak részletezése, a zavarok ellensúlyozása
    - a családi konfliktusok megoldásának elősegítése
      - válás
      - gyermekelhelyezés
      - kapcsolattartás elősegítése
    - szükség esetén hatósági beavatkozás kezdeményezése
    - javaslat készítése a gyermek családból történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására
  4. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében
    - családgondozás biztosítása
    - utógondozás biztosítása.

A Gyermekjóléti Szolgálat személyi feltételeiről

2005. augusztus 1-jétől a Gyermekjóléti Szolgálat Nyírmadán, mint részben önálló intézményként működik, Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat néven. A gyermekjóléti szolgálat a Gyvt. 40.§-ában, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 30. §-ában meghatározottak szerint más intézmény keretében, mint önálló szervezeti, szakmai egység működik. A szolgáltatás ellátási területeihez tartozik Nyírmada közigazgatási területe mellett a társulási szerződésben foglaltak alapján Pusztadobos és Nyírkarász község közigazgatási területe is, mely társulásban Nyírmada, mint gesztortelepülés vesz részt.

Nyírmadán található az intézmény székhelye, Pusztadoboson és Nyírkarászban területi irodát működtetnek. Petneháza 2011. január elsejétől kivált az intézményfenntartó társulásból.

2005. augusztus 1-jétől Haklik Attiláné, mint megbízott, 2009. január elsejétől, mint kinevezett intézményvezető látta el az intézmény vezetését, aki végzettségét tekintve szociális alapvizsgát és gyermekjóléti alapellátásból szakvizsgát tett, pedagógus, és szociális munkás felsőfokú alapképzéssel rendelkezik, elvégezte az egészségügyi szociális munka mesterképzést. A családgondozási feladatokat Pusztadoboson Hatala Miklósné (felsőfokú végzettséggel - szociálpedagógus), Nyírkarászban Ragányné Kosztig Csilla szociális munkás, Nyírmadán Csonkáné Balogh Lívia (általános szociális munkás-szakvizsgázott) családgondozó és Vezse László szociális munkás látta el.

A Gyermekjóléti Szolgálat tárgyi feltételeiről

Az intézmény székhelye és központi irodája Nyírmada, Kossuth u 49. szám alatt található, ahol 4 irodában működik a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat. Az iroda bútorzata tökéletesen felszerelt, sokoldalúan kialakított. Számítástechnikai felszereltséget illetően elmondható, hogy kizárólagos használattal az intézmény dolgozói számára három számítógép, két nyomtató, egy faxos telefon és egy fénymásoló készülék áll rendelkezésre. A kliensek fogadásához megfelelően felszerelt fogadószoba is kialakításra került, az esetszabványok és munkaértekezletek lebonyolítására pedig kisebb méretű tárgyalószoba használatos, mely egyben a vezetői iroda funkcióját is betölti.

A fentebb leírt feladatokon túl:

- folyamatosan figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatják a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszik a szükséges intézkedéseket, javaslatokat,
- elkészítik a védelembe vett gyermek egyéni gondozási- nevelési tervét,
- segítik a nevelési- oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készítenek,
- a területi gyermekvédelmi központ felkérésének megfelelően vizsgálják és feltárják az örökbe fogadni szándékozók körülményeit,
- kapcsolattartás biztosítása nem történt az elmúlt évben.

A Gyermekjóléti Szolgálat munkájának elemzése, értékelése:

Mint ez idáig minden évben, így az elmúlt évben is a Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan figyelemmel kísérte a településünkön élő gyermekek létszámának alakulását.

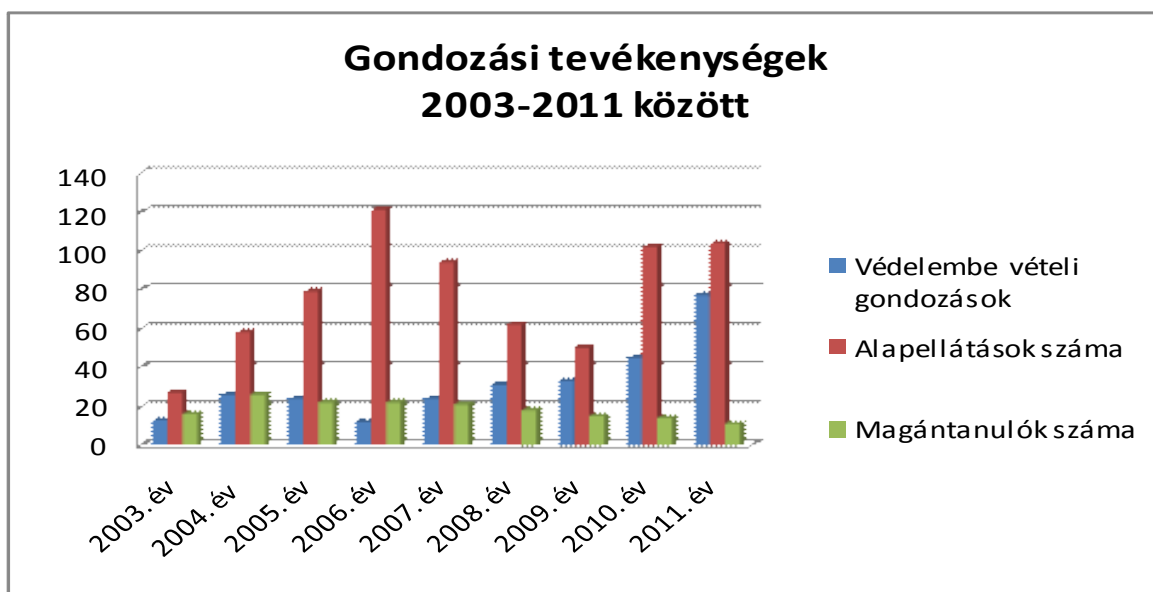
Városunkban, 2011-ben a lakónépesség 4777 fő volt, melyből 1358 fő 18 év alatti, közülük pedig 358 gyerek a 4 éven aluli korcsoporthoz tartozott.

Az elmúlt évben a szolgálat munkájának nagy részét a családgondozási feladatok, a családlátogatások tették ki. Rendszeres látogatást tettek nemcsak a fent említett korosztályhoz tartozó gyermekek családjainál, hanem az őket oktató-, nevelő intézményekben is.

Szinte napi kapcsolatban állnak a Gyámhatóság, a Védőnői Szolgálat, a helyi rendőrőrs szakembereivel, valamint a helyi Napsugár Óvoda, illetve a Patay István Általános Iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel.

1. táblázat: Gondozások száma az elmúlt években

	Védelembe vételi gondozások	Alapellátások száma	Magántanulók száma
2003. év	13	27	16
2004. év	26	58	26
2005. év	24	79	22
2006. év	12	121	22
2007. év	24	94	21
2008. év	31	62	18
2009. év	33	50	15
2010. év	45	102	14
2011. év	77	104	11

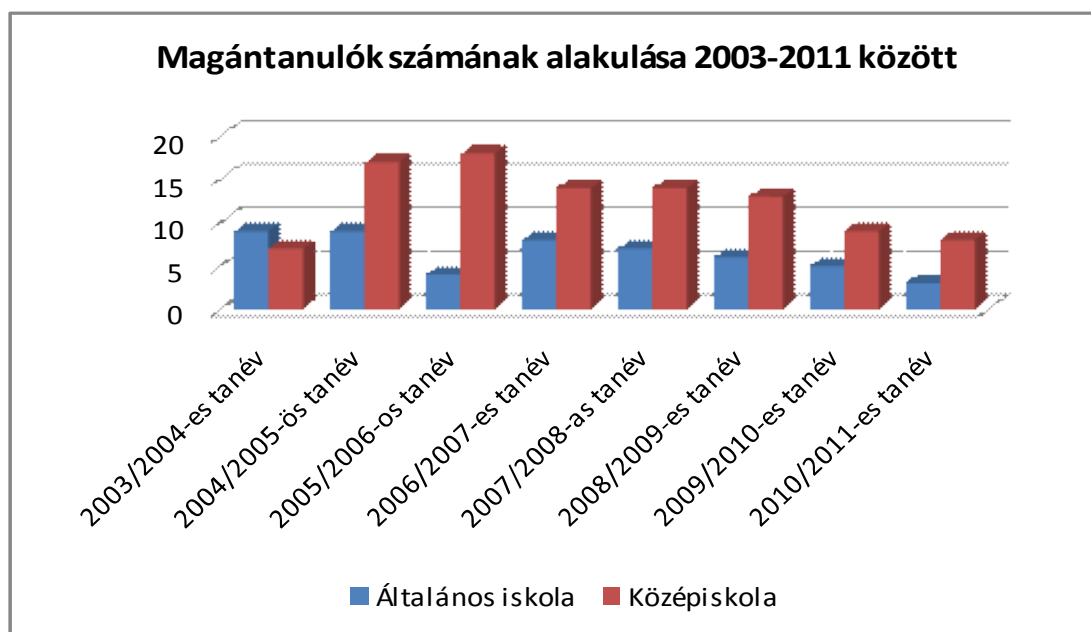

Az elmúlt évben védelembe vétel ideje alatti családgondozásban 53 családból 77 gyerek, alapellátásos gondozás keretében 81 családból 104 gyerek részesült.

A magántanulók száma a 2003/2004-es tanévben az általános iskolában 9 fő, a középiskolában 7 fő, a 2004/2005-ös tanévben az általános iskolában 9 fő, a középiskolában 17 fő, 2005/2006-os tanévben általános iskolában 4 fő, a középiskolában 18 fő volt. A 2006/2007-es tanévben általános iskolában 8 fő, középiskolában 14 fő, 2007/2008-as tanévben általános iskolában 8 fő, középiskolában 14 fő, 2007/2008-as tanévben általános iskolában 8 fő, középiskolában 14 fő, 2007/2008-as tanévben általános iskolában 8 fő, középiskolában 14 fő volt, míg a 2008/2009-es tanévben az általános iskolában 6 fő, középiskolában 13 fő volt, a 2008/2009-es tanévben az általános iskolában 6 fő, középiskolában 13 fő volt, a 2009/2010-es tanévben az általános iskolában 6 fő, középiskolában 9 fő, a 2010/2011-es tanévben az általános iskolában 5 fő, középiskolában 9 fő, a 2010/2011-es tanévben az általános iskolában 5 fő, középiskolában 9 fő, a 2011/2012-es tanévben az általános iskolában 5 fő, középiskolában 9 fő volt a magántanulói jogviszonyban tanulók száma.

3. táblázat: Magántanulók számának alakulása

	Általános iskola	Középiskola
2003/2004-es tanév	9	7
2004/2005-ös tanév	9	17
2005/2006-os tanév	4	18
2006/2007-es tanév	8	14
2007/2008-as tanév	7	14
2008/2009-es tanév	6	13
2009/2010-es tanév	5	9
2010/2011-es tanév	4	8

2011. évben 77 védelembe vételére került sor, az évközben megszűnt védelembe vételi esetek száma 16. 2011. december 31. napján védelembe vétel alatt álló gyermekek száma 75 fő volt. Ezen esetek közül 35 esetben a gyermekjóléti szolgálat, míg 40 esetben más szerv jelzése alapján került sor a védelembe vételre. Kiemelkedően sok volt az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének száma, ez 2011. év végéig 25 gyermeket érintett /többségük középiskolás tanuló/, számuk folyamatosan emelkedik. 7 gyermek esetében az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére került sor, ezekben az esetekben házasságkötés miatt bekövetkezett nagykorúság, elköltözés, valamint iskolai kötelezettség teljesítése miatt került sor. 2 gyermek esetében a 18. életév betöltése miatt a tanév végén az iskoláztatási támogatás felfüggesztését meg kellett szüntetni.

A szolgálat munkatársai 77 esetben vettek részt védelembe vételi felülvizsgálati tárgyaláson, a családgondozás 16 esetben eredménnyel járt, így a védelembe vétel megszüntetésére, a családgondozó tisztségének felmentésére került sor, a további 61 esetben a védelembe vétel fenntartására került sor, melynek időtartama alatt a gyermekjóléti szolgálat gondozásban részesíti a gyermeket és az őt nevelő családot az egyéni gondozási-nevelési terv és a gyámhatóság határozatában foglaltaknak megfelelően. További 2 esetben egyéb ok miatt szűnt meg a védelembe vétel: 1 esetben elköltözés, 1 esetben pedig egyéb gyermekvédelmi intézkedés megtétele végett.

Általánosságban elmondható, hogy a gondozásba vétel legfőbb okai között az igazolatlan óvodai-, iskolai hiányzások, a családok nehéz szociális körülményei szerepelnek, de mégis inkább a szülő oldaláról megnyilvánuló elhanyagoló nevelés említhető, mely hátrányosan hat a gyermek testi-, értelmi-, illetve érzelmi fejlődésére és ez a helyzet hosszabb távon a gyermek antiszociális viselkedéséhez, a társadalmi szabályok, erkölcsi normák megismerésének, illetve elfogadásának hiányához vezethet.

Mivel a közoktatási törvény módosításával a tankötelezettség felső határa 18. életév lett és bevezetésre került az igazolatlan iskolai hiányzásokat szankcionáló iskoláztatási támogatás felfüggesztése védelembe vétel mellett, a jövőben számítani lehet a magántanulói kérelmek számának emelkedésével, különös tekintettel a roma származású tanulóakra gondolva, ugyanis sajátos szocio-kulturális adottságaik következtében ők hamarabb létesítenek élettársi kapcsolatot és vállalnak gyermeket. A további változásokat az új hatályba lépő köznevelési törvény eredményezheti azzal, hogy a tankötelezettség felső korhatárát 16. életévben állapítja meg. további drasztikus változásokhoz vezethet a 2012. márciusában bevezetett szabályozás is, mely szigorítja a tankötelezettség elmulasztásának következményeit.

Folyamatos kapcsolatban áll a szolgálat az Igazságügyi Minisztérium Szabolcs- Szatmár-Bereg megyei Hivatalának Pártfogó Felügyelői- és Jogi Segítségnyújtó Szolgálatának hivatásos pártfogó felügyelőjével, akit szükség szerint mind az esetkonferenciákra, mind pedig a szakmaközi megbeszélésekre meghívtak. A fiatalok gondozását 2009. április 30-ig László Éva, majd 2009. május 01-től Gajdos Gyula látta el. Az elmúlt évben 9 fő (9 fiú) állt pártfogói felügyelet alatt – közülük alapellátásban 2 fő és védelembe vétellel gondozottak 3 fő kiskorú, többiek felnőttkorúak.

A 9 fő esetében 12 bűncselekmény elkövetése ügyében a bűncselekmények típusait tekintve az alábbiak szerint alakult:

- vagyon elleni bűncselekmények:
  - lopás: 5 eset
  - rablás: 0 eset
  - orgazdaság: 0 eset
  - sikkasztás: 0 eset
- közrend elleni bűncselekmények:
  - garázdaság: 2 eset
- személy elleni bűncselekmény:
  - testi sértés: 4 eset
  - zsarolás: 1 esetben.

Az intézkedések, valamint a büntetés kiszabása szerinti megoszlás a következőképpen alakult:

- vádemelés elhalasztása: 1 esetben
- próbára bocsátás: 6 esetben
- feltételes szabadságra helyezés: 1 esetben
- felfüggesztett szabadságvesztés: 4 esetben történt.

Az elmúlt év során 4 fő fiatal esetében a pártfogói felügyelet ideje lejárt, a pártfogói felügyelet az ő esetükben lezárult.

2011-ben átmeneti gondozásba történő helyezés nem volt.

2011-ben 3 esetben vált szükségessé gyermekek kiemelése 2 családból. A kiskorúak elhelyezési tárgyalásain a Gyermejköltségi Szolgálat munkatársai minden alkalommal részt vettek. Mindhárom gyermek esetében a szülők egyéb okból kifolyólag akadályozottak szülői

felügyeletük gyakorlásában, így két gyermek (testvérpár) egyéb családtag, rokon háztartásába került elhelyezésre, egy csecsemő pedig speciális nevelőszülőhöz került elhelyezésre.

Az elmúlt évben 26 gyermek volt átmeneti neveltként és 2 gyermek tartós neveltként nyilvántartva a szolgálatnál. Átmeneti neveltek közül nagykorúság elérése miatt önjogúvá vált 7 fő (5 családból, 2 lány, 5 fiú) a 2011. év folyamán, utógondozói ellátását kérte a gyermekvédelmi szakellátás keretében.

A családjukból kikerült gyermekek vérszerinti családjainak gondozása esetén a család legtöbb esetben nem is látogatja a gyermeket, még annak ellenére sem, hogy a szolgálat közreműködésével segíti a szállításban és a kapcsolattartás lebonyolításában. Előfordulnak olyan helyzetek is, amikor a családgondozót a szülők a kiemelés okával azonosítják, így nem is akarnak vele együttműködni a gyermek visszahelyezése érdekében. A gyermekvédelmi reform ideje előtt történt kiemelések, illetve nevelésbe vételek esetében pedig az a legfőbb probléma, hogy a család „le is mond” – természetesen csak hallgatólagosan, nem jogi értelemben - a gyermekről, tudomást sem vesz a létezéséről, nem érzi kötelességének, hogy a családba való visszahelyezést elősegítse, motivációjuk előmozdítása eredménytelennek bizonyul a családgondozás ellenére.

Az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve egyre nagyobb problémát és gyakori eseteket figyelhetünk meg az elvált szülők és családjaik között, illetve családjaikban, gyermekeikben keletkező feszültségeket, konfliktusokat illetően. Mindezen problémák megoldásához, a gyermekkel való kapcsolattartás megfelelő lebonyolításához, a gyermek átadása- átvételéhez egyre gyakrabban kéri a Gyermekjóléti Szolgálat segítségét, melyet a Gyámhivatal és a Bíróság megkereséseivel is alátámaszt, viszont mivel kapcsolattartási ügyelet csak a gyermekjóléti központokban működik, a kihelyezett kapcsolattartások sok esetben akadályba ütköznek.

Gyámsággal kapcsolatos ügyben 3 esetben, családbafogadás ügyében 5 gyermek esetében, fiatakorúak házasságkötésének engedélyezése ügyében 3 esetben, gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése ügyében 2 esetben kereste meg a Gyámhivatal a Gyermekjóléti Szolgálatot környezettanulmány készítése és ezzel kapcsolatos egyéb információk megküldése végett. A gyakorlat azt mutatja, hogy egyre gyakrabban nem rendezik a szülők a születendő gyermekük családi jogállását, így az a későbbiekben folyamatos problémákhoz vezet.

A Gyámhivatal egyébként minden olyan ügyben megkeresi a szolgálatot, mely ügyekben, mint eljáró szerv működik közre.

Karitatív tevékenységekről:

A 2011. év végén ruhaosztást szerveztek a rászoruló családok részére. A Gyermekétkeztetési Alapítvány 20 óvodás, illetve iskolás gyermek számára biztosított heti két alkalommal élelmiszert, melyet a Szolgálat munkatársai hétfőként osztottak ki. Nyári szociális gyermekétkeztetés keretében 55 munkanapon keresztül 568 gyerek számára konzervek és félkész termékek formájában.

Az éves munkát összegezve a szolgálat a jelzőrendszeri tagokkal jó munkakapcsolatot, és folyamatos, szoros együttműködést alakított ki az előző évekhez hasonlóan, melyet a gyakori esetmegbeszélések is alátámasztanak. Mindennek köszönhetően aktív szerepet vállaltak a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése érdekében, a gyermekek és szüleik szakértői vizsgálaton történő megjelentetésében, annak teljes körű előkészítésében, illetve teljes lebonyolításában.

A gyermekjóléti szolgálat jelentős számú szakmaközi megbeszélést (6), esetkonferenciát (30), illetve esetmegbeszélést (10) tartott, valamint a jogszabályi előírásoknak megfelelően megrendezésre került az éves gyermekvédelmi tanácskozás is, melyről készült emlékeztetőt megküldtük a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának 2011-ben is.

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya 6 fő (8 gyerek) volt a településünkön az elmúlt évben, akit a gyermekjóléti szolgálat és az önkormányzat, valamint a védőnői szolgálat, gondozással, tanácsadással segített a krízishelyzet átvészelésében. Az édesanya családja a gyermekjóléti szolgálatnál alapellátás keretében gondozás alatt állt.

Nyírmada három körzetében összesen 2005-ben 114 fő volt a várandós anyák száma, mely 15 fővel jelent kevesebbet 2004-es adathoz viszonyítva. A várandós anyák gondozása a Védőnői Szolgálat keretei között valósult meg. A várandós anyák közül 71 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték szintén alacsonyabb az ezt megelőző évhez képest. Egészségügyi okból kifolyólag 33 fő volt veszélyeztetett helyzetben, környezeti okok miatt 23, egészségügyi és szociális okból pedig 15 anya. 2004-es évhez viszonyítva csökkent a várandós fiatalkorú lányok száma, 3 főre.

2006-ban Nyírmada három körzetében összesen 82 fő volt a várandós anyák száma, mely 32 fővel jelent kevesebbet 2005-ös adatokhoz viszonyítva. Közülük 28 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentősen alacsonyabb az ezt megelőző évekhez képest. Környezeti okok miatt 21 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma. A 2005-ös évhez viszonyítva jelentősen nőtt a várandós fiatalkorú lányok száma, 3 főről 15 főre.

2007-ben Nyírmada három körzetében összesen 74 fő volt a várandós anyák száma, mely 40 fővel jelent kevesebbet 2005-ös adatokhoz viszonyítva. Közülük 42 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentős 57%-ot képvisel a várandósok számához viszonyítottan. Környezeti okok miatt 30 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma. A 2006-os évhez viszonyítva jelentősen csökkent a várandós fiatalkorú lányok száma, 15 főről, 6 főre.

2008-ban Nyírmada három körzetében összesen 124 fő volt a várandós anyák száma, mely 50 fővel jelentett többet 2007-es adatokhoz viszonyítva! Közülük 68 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentős 55%-ot képvisel a várandósok számához viszonyítottan. Környezeti okok miatt 14 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma. A 2007-es évhez viszonyítva jelentősen nőtt a várandós fiatalkorú lányok száma, 6 főről, 14 főre.

2009-ben Nyírmada három körzetében összesen 95 fő volt a várandós anyák száma, mely 29 fővel jelentett kevesebbet a 2008. évi adatokhoz viszonyítva! Közülük 62 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentős 65%-ot képvisel a várandósok számához viszonyítottan. Környezeti okok miatt 22 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma. A 2008-as évhez viszonyítva állandó értéket képvisel a várandós fiatalkorú lányok száma, ami 13 főt jelent.

2010-ben Nyírmada három körzetében összesen 100 fő volt a várandós anyák száma, mely 5 fővel jelentett többet a tavalyi adatokhoz viszonyítva! Közülük 58 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentős 58%-ot képvisel a várandósok számához viszonyítottan. Környezeti okok miatt 22 fő, egészségügyi okok miatt 18 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma. A 2009-es évhez viszonyítva jelentősen csökkenő értéket képvisel a várandós fiatalkorú lányok száma, ami 6 főt jelentett 2010-ben.

2011-ben Nyírmada három körzetében összesen 85 fő volt a várandós anyák száma, mely 15 fővel jelentett kevesebbet a tavalyi adatokhoz viszonyítva. Közülük 38 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentős 44,7%-ot képvisel a várandósok számához viszonyítottan. Környezeti okok miatt 31 fő, egészségügyi okok miatt 7 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma. A 2010-es évhez viszonyítva jelentősen csökkenő értéket képvisel a várandós fiatalkorú lányok száma, ami 6 főről 2 főre történő visszaesést jelentett 2011-ben.

Szabadidős tevékenységek körében a védőnői szolgálat munkatársai szűrőprogramokat, valamint az Anyatejes Világnap, a védőoltás hete... alkalmából rendezvényeket szerveztek, melyen közreműködtek a szolgálat munkatársai is.

A fogyatékkal élő gyermekek és családjainak megsegítése komplex módon valósul meg városunkban, hiszen számukra a támogató szolgálat ellátási formái, mint a személyi segítés,

szállítás és tanácsadás, ügyintézés az, ami a leginkább tehermentesíti a szülőket ügyeik intézésében, gyermekük gondozásában, ellátásában. Csak Nyírmadán az elmúlt évben 20 fő gyermeket gondozott a támogató szolgálat, hozzáteve, hogy kistérségi szinten, 19 településre vetítve az ellátotti gyerekszám 83 fő. Jelenleg az ellátotti összlétszám 176 fő.

A gyermekjóléti szolgálat, a támogató szolgálattal, valamint a civil szervezetekkel közösen fogyatékos gyermekek számára több alkalommal szerveztek kirándulásokat, például a nyíregyházi vadasparkba, Tokajba, Szatmárcsekére, Túrístvándiba...

A 2003-ban útjának induló „Biztos Kezdet” elnevezésű program az elmúlt évben is sikereket könyvelhet el. A program elsősorban a 0-6 éves kor közötti gyerekek és családjaik megsegítése és szociális felzárkóztatása céljából jött létre. A programban 39 család vett részt, ebből 81 gyermek. A programokat minden második hét szerdáján rendezték meg, a Művelődési Ház I. emeletén, illetve 2006. augusztusától már a szolgálat központi irodájában. Itt különböző foglalkozások kerültek lebonyolításra (pl: színezés, gyöngyfűzés, bábozás, mesék olvasása stb.) a gyermekek és a szüleik számára, továbbá a jeles ünnepekre valamennyi esetben programok szervezésével történik a megemlékezés, legtöbb esetben nagyközségi szinten megvalósított „sátras”-programokkal, például: gyermeknap, szüreti nap... alkalmával. E program folytatásaként 2009-ben a „Mocorgó Gyerekház” létrehozására pályázatot nyújtottunk be a TÁMOP 5.2.2. program keretén belül. A pályázat sikeres volt és közel 47 milliós támogatásból 30 hónapra szólóan valósult meg a 0-5 éves korosztály komplex módon történő segítése, életesélyeik javítása. A kétéves nyitva tartás ideje alatt összesen 166 fő gyermek fordult meg a Gyerekházban, rendszeresen járó gyermekek száma átlagosan 30-35 fő. Jelenleg a legfiatalabb gyermek 7 hónapos, a legidősebb pedig 4 éves.

2011-ben az EU forrásból támogatott kistérségi LHH TIOP keretében a Fogyatékos személyek nappali ellátásának kialakítását tervezzük kistérségi szinten, jelenleg folynak az építési munkálatok.

A környező települések közül különösen a vásárosnaményi, baktalórántházi Gyermekjóléti Szolgálattal, a baktalórántházi Városi Gyámhivatallal sikerült nagyon jó munkakapcsolatot kiépíteni.

A Módszertani Intézet szakmai továbbképzéseiben a Szolgálat munkatársai az elmúlt évben is részt vettek. 2011-ben 30 gyerek és 6 fő kísérő részvételével jelen voltunk a GYEA által szervezett paprikáskrumpli-főző versenyen, Budapesten, a Városligetben. A szállítás költségeit önkormányzatunk biztosította.

b) A gyermekek napközbeni ellátásáról, a gyermekek átmeneti gondozásának biztosításáról

A gyermekek napközbeni ellátása Nyírmada településen a Napsugár Óvoda és a Patay István Általános Iskola napközijének keretei között valósult meg az elmúlt év folyamán.

Terveink között szerepel pályázati forrásból létrehozva az óvodai férőhelyek bővítése, mellyel megoldhatóvá válik az egységes óvodai-bölcsődei ellátás kialakítása a településen, így helyi szükségletekre építve, a 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátása is, melyet a Gyvt. 94 § (2) bekezdése ír elő az önkormányzatok számára. 2011-ben férőhely hiánya miatt ezen ellátás biztosítása nem volt megoldható. Jelenleg a Mocorgó Gyerekház fogadja a még nem óvodás gyermekeket és szüleiket napközbeni programok keretében, a Nyírmada, Ady u. 60/a. alatt.

A Napsugár Óvodába a 2011. október 1-jei adatok alapján 250 gyermek iratkozott be, közülük 146 gyerek roma származású, hátrányos helyzetben lévő gyermek 225 fő, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermek 160 fő volt az óvodában.

Nagy gondot jelentett a tanköteles korú gyermekek távolmaradása az óvodából, melynek oka általában a szülő oldaláról megnyilvánuló elutasító magatartásának a következménye, amit a kellő időben történő jelzés esetén a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak közreműködésével sikerül megoldani, vagyis a tanköteles korú gyermeket a számára legmegfelelőbb oktatási intézménybe eljuttatni, természetesen, ha szükséges a szakértői vizsgálaton történő megjelenésében közreműködni.

Az általános iskola létszáma az elmúlt év október 1-ei adatok alapján 596 fő volt, ami folyamatosan változik a költözések miatt. Az iskolai létszám több mint fele, szám szerint 344 fő roma származású. A veszélyeztetett tanulók száma az iskolában 103 fő volt, melynek okai között elsősorban a szülői elhanyagoló nevelés és ennek következtében kialakuló deviáns viselkedés szerepelt, másrészt közrejátszottak olyan tényezők is, mint a nehéz anyagi körülmények, hátrányos szociális helyzet, egészségügyi- és környezeti tényezők.

A gyermekek napközbeni ellátása az iskolaotthonos ellátás keretében, illetve tanulószobai ellátás keretében a következőképpen valósult meg:

Az iskola első négy évfolyamán vettek részt az elmúlt évben a gyermekek iskolaotthonos ellátásban. Összesen 12-12 tanulószobai, illetve iskolaotthonos csoport működik, átlagosan 26 gyermeklétszámmal. Délutánonként kerülnek megrendezésre a szakköri, néptánc, mazsorett foglalkozások, melyek a gyermekek tudásának gyarapítása mellett az egyéni képességek, készségek kibontakoztatása is teret kap.

Mind az óvodában, mind pedig az iskolában egy-egy fő gyermek- és ifjúság- védelmi felelős kísérte figyelemmel az elmúlt évben a gyermekek helyzetét. Meglévő tevékenységeik között szerepeltek a Gyermekjóléti Szolgálat fogadóórája, a Védőnői Szolgálat fogadóórája, a veszélyeztetett gyermekek gondozása, kapcsolattartás az Önkormányzattal, információcsere az osztályfőnökökkel, a pszichológus és a gyógypedagógus munkájának szervezése, a tanulók és szülők időpont egyeztetése, esetmegbeszélések, közös családlátogatások, és a karitatív tevékenységek.

A 2011. évi iskolai gyermekjóléti tevékenységet elemezve elmondható, hogy heti rendszerességgel a gyermekjóléti szolgálat családgondozóival tartott megbeszéléseken – a fogadóóra keretein belül –, valamint a közös esetmegbeszéléseken, szakmaközi értekezleteken, esetkonferenciákon, kölcsönös informálódással, közös családlátogatásokkal tájékoztak a gyermek és annak családi helyzete felől, közreműködtek a megfelelő megoldás kialakításában. Az általános iskola és az óvoda az elmúlt évben összesen 55 esetjelzést kezdeményezett a Gyermekjóléti Szolgálat felé, elsősorban a magántanulói kérelmek véleményezése, igazolatlan hiányzás, magatartási problémák, valamint elhanyagolás miatt.

A magántanulók száma a 2004/2005-ös tanévben az általános iskolában 9 fő, a 2005/2006-os tanévben 4 fő, a 2006/2007-es tanévben 8 fő, a 2007/2008-as tanévben 7 fő, a 2008/2009-es tanévben pedig 6 fő, a 2009/2010-es tanévben pedig 6 fő, a 2010/2011-es tanévben 5 fő, a 2011/2012-es tanévben 8 fő volt.

Az iskola pszichológusához 14 gyerek járt magatartási zavarok, illetve beilleszkedési és tanulási nehézségek miatt. A gyógytornászhoz 39 gyermek jár heti rendszerességgel. Mulasztás 2011-es tanévben 2671 nap, igazolt hiányzás 2549 nap volt, igazolatlan hiányzás 122 nap, emiatt 54 esetben szólították fel a szülőket, 49 esetben kezdeményeztek feljelentést. Fontos tény, hogy az előző évhez képest tovább csökkent az igazolatlan hiányzások száma!

A kistérségi társulás keretein belül a két logopédushoz összesen 34 gyermek jár, akiknek beszédtanulását segítik elő a szakemberek. Az iskola az 1 sz. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság elé irányítja a tanulási nehézséggel küzdő gyermekeket, ahová a szállítást és a kíséretet a Gyermekjóléti Szolgálattal közösen sikerült lebonyolítani. Jelenleg 29 fő sajátos nevelési igényű gyermek tanul integrált keretek között az iskolánkban.

A meglévő alapellátási formák jelenleg elegendőek az iskolai szintű megoldáshoz, különösen az igazolatlan iskolai hiányzások száma csökkent jelentősen az általános iskolában, ami egyáltalán nem jellemző a középiskolában tapasztalt adatokra, ugyanakkor egyre gyakoribbá

válnak azok az esetek, ahol elkerülhetetlenné válik a gyermek érdekében tett hatósági intézkedés, lásd a védelembe vételek számának emelkedését.

A településen élő gyermekek átmeneti gondozása a 2004. február 17-én kelt ellátási szerződéssel került megoldásra, melynek értelmében a megyei önkormányzat átmeneti gondozást biztosít a fenntartásában működő gyermekvédelmi intézményekben. Ez a szerződés 2009-ben lejárt, így önkormányzatunk a megyei közgyűlés elnökéhez intézett levélben fogalmazta meg az átmeneti gondozás biztosításához szükséges kérelmét. Válasz ezidáig nem érkezett. Megoldási lehetőségként felmerült a családok átmeneti otthonának helyi szinten történő létrehozása, melynek anyagi akadályai vannak jelenleg. A problémát jeleztük az ellenőrzést végző kormányhivatal szociális és gyámhivatala felé.

IV. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

- 2011-es évben 77 fő gyermek **védelembe vételére került sor**, - elsősorban igazolatlan iskolai hiányzás miatt (2011. év végéig 25 gyermeket érintett), valamint környezeti okból kifolyólag, szociális körülmények, gyermeknek felróható magatartási okból: valamilyen szabálysértés, illetve bűncselekmény elkövetése miatt, másrészt pedig a szülőnek felróható magatartási okból: elhanyagoló nevelési módszereinek következtében kialakult magatartásbeli problémák miatt - történt a védelembe vétel. 77 esetben történt **védelembe vételi felülvizsgálat**, melynek eredményeképpen 16 gyerek esetében a védelembe vétel megszüntetésére, illetve 61 esetben fenntartására került sor, mivel a családgondozás nem járt eredménnyel. További 2 esetben egyéb ok miatt szűnt meg a védelembe vétel: 1 esetben elköltözés, 1 esetben pedig egyéb gyermekvédelmi intézkedés megtétele végett. A 2011. december 31-én 75 gyermek volt nyilvántartva védelembe vétel miatt.
- **ideiglenes hatályú elhelyezés** az elmúlt évben, 3 esetben történt, amikor 1 kiskorú gyermeket speciális nevelőszülőnél, 2 gyermeket pedig egyéb rokon, családtagnál helyeztünk el.

V. Mivel Nyírmadán gyámhivatal nem működik, 2011. évben, a település vonatkozásában Baktalórántháza Város Gyámhivatala volt az eljáró szerv.

Gyámsággal kapcsolatos ügyben, 3 esetben, családbafogadás ügyében 5 esetben, fiatalkorúak házasságkötésének engedélyezése ügyében 3 esetben, örökbefogadással kapcsolatosan 4 gyermek esetében, gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése ügyében 2 esetben kereste

meg a Gyámhivatal a Gyermekjóléti Szolgálatot környezettanulmány készítése és ezzel kapcsolatos egyéb információk megküldése végett.

A tartós nevelésben lévő gyermekek esetében két alkalommal történt felülvizsgálat a Gyámhivatalok részéről az elmúlt évben.

Az elmúlt évben 3 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor Nyírmadán. Településünkéről 3 gyermek átmeneti nevelésbe. Az elmúlt év végén 26 gyermek volt átmeneti neveltként és 2 gyermek tartós neveltként nyilvántartva. Átmeneti neveltek közül nagykorúság elérése miatt önjogúvá vált 7 fő a 2011. év folyamán, utógondozói ellátását kérte a gyermekvédelmi szakellátás keretében.

Az átmeneti nevelt gyermekek esetében 15 gyermek ügyében történt az átmeneti nevelés fenntartását eredményező felülvizsgálat, melyek közül 8 esetben Baktalórántháza-, további 5 esetben Létavértes Város Gyámhivatala, illetve még további 2 esetben Nyíregyháza Gyámhivatala járt el. 3 fő átmeneti nevelt gyermek esetében a felülvizsgálat örökbe adhatóvá nyilvánítási eljárással zárult, mivel a vérszerinti szülők nekik felróható okból nem tartották a kapcsolatot a gyermekekkel.

VI. 2011-ben sem a felügyeleti szervek általi gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzés (utoljára 2006-ban), sem pedig a működést engedélyező szerv részéről nem történt ellenőrzés. 2008-ban az intézmény belső ellenőr általi felülvizsgálata megtörtént.

2012. év február-április hónapokban és jelenleg is zajlik az illetékes kormányhivatal szociális és gyámhivatala, mint felügyeleti és működést engedélyező szerv általi átfogó ellenőrzése.

VII. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározására az éves gyermekvédelmi tanácskozáson került sor, ahol megállapítást nyert az a tény, hogy a már meglévő szolgáltatásokra, ellátásokra nagy szükség van településünkön, a jelenlegi ellátási formák megfelelőek a helyi problémák kezelésére, de a prevencióra nagyobb hangsúlyt kell fordítani, melyet csak összefogással tudunk megvalósítani. A jövőben a szakmai továbbképzések mellett a segítő szakember egészséges szakmai énjének megőrzése is célunk, ugyanis a globális problémákkal kapcsolatban jelentkező problémák, élethelyzetek megoldása nagymértékben terheli a munkatársak lelki egészségét, hozzátevé azt a tény, hogy a családgondozók többszörösen túlterheltek az esetszámokat figyelembe véve. Természetesen a jövőben is részt veszünk minden olyan szakmai fejlesztés, pályázati lehetőség

kidolgozásában, mely hozzájárul a gyermekvédelmi szolgáltatások minőségi megvalósításához, közös munkánk segítségével.

A településen működtetett jelzőrendszer hatékony team munkájának köszönhetően a gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenységében pozitív irányú változás tapasztalható, melynek köszönhetően a problémamegoldás hatékonysága nő. A team munkában a Cigány Kisebbségi Önkormányzat munkatársai az elmúlt évben is részt vettek, nagyon fontos, hogy közreműködjenek, bekapcsolódjanak programjainkba a hatékonyabb települési gyermekvédelem megvalósítása érdekében. Évente több alkalommal szerveztünk gyermekvédelemmel kapcsolatos megbeszélést városi szinten.

A drogpreevenciós előadások a rendőrség munkatársai végezték az elmúlt évben, melyeken felhívták a fiatal veszélyeztetett generációk és szüleik figyelmét a droghasználat veszélyeire, ártalmaira.

VIII. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása:

Nyírmada településen nem működik bűnmegelőzési program. Az elmúlt évben bűnmegelőzéssel a Rendőrségen kívül, de azzal szoros együttműködésben a helyi Polgárőr Egyesület, illetve a Nyírmada Közrend Közbiztonságáért Közalapítvány foglalkozott, mint civil szervezetek. A településen bűnmegelőzéssel kapcsolatos előadásokat a helyi Rendőrőrs tartott, az iskolában havi rendszerességgel. Főként olyan témákat választottak, amelyek a gyermekek számára hasznosak voltak és tanulhattak belőle: drog és AIDS, alkohol, baleset-megelőzés, biztonságos közlekedés. Az előadások alkalmával a gyermekek szóbeli tájékoztatást kaptak, a témával kapcsolatosan videokazettát néztek, propagandaanyagokat osztottak szét, és azt követően kötetlen beszélgetés folyt.

IX. Nyírmada Városban működnek civil szervezetek, de nem elsősorban gyermekvédelmi célzattal, így a szolgáltatások ellátása elsősorban a települési önkormányzat keretei között valósult meg az elmúlt évben, de természetesen jeles alkalmakon leginkább a „Mi kis falunk” Egyesület a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival közös szerepet vállalt a fogyatékkal élő és a halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek megsegítésében.

Példaértékű összefogás valósult meg kisvárosunkban 2012. február hónapban. A téli időjárás szélsőséges helyzete miatt kialakult krízishelyzet idején településünk lakóit is próbára tette a farkasordító hideg. A Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói

és önkéntes segítők, a gyerekház, a művelődési ház, a helyi rendőrség munkatársai a művelődési házban éjjel-nappal ügyeletet biztosítottak.

A polgármesteri hivatal munkatársai szintén kivették részüket a közös munkából, hiszen ők voltak az első jelzőrendszer, akik az egyedülálló, nyugdíjas, segítségre szoruló emberekre helyezték kiemelt figyelmüket.

A művelődési ház épületében meleg étel és fűtött helyiség várta a hideg elől betérő embereket, melyet a helyi konyha mindig frissen, melegen állított elő az önzetlen felajánlásoknak köszönhetően. Szükség esetén az idős, elesett embereknek az ételt házhoz szállítottuk, az adott helyzetben azonnali segítségnyújtást, ellátást biztosítottunk.

A szociális tűzifára történő pályázati lehetőséggel élve Nyírmada Város Önkormányzata 300 m³ tűzifát osztott szét a krízisben és nehéz helyzetben lévő nyírmadai családok, idősek, egyedül-, fogyatékkal élők között. Összesen 303 fő jutott ilyen módon azonnali és sok esetben életmentő segítséghez.

Kelt.: Nyírmada, 2012. április 20.

dr. Horváth Andrea
jegyző

